

Kirkko yhteiskunnassa

Eettinen vastuu ja evankeliumi

Jaana Hallamaa

22.5.2023

Jäsennys

- 1. jakso klo 11-12
 - Työskentelyn luonteesta
 - Kirkko yhteiskunnassa: Mitä näkyy ja mikä näkyy?
- 2. jakso klo 13-15
 - Kristinuskon eettinen perinne
 - Oppi ja etiikka: miksi olla moraalinen
 - Moraaliresurssit
 - Mitä pitäisi ja mitä voimme tehdä

Työskentelyn luonteesta

- Vuoropuhelua asiantuntijoiden kesken
- Keskiössä kokemukset ja huomiot
- Pohdintatehtävät ja ajatussyötteet
- Tavoitteena lisätä ymmärrystä ja luoda ajattelun (ja toiminnan?) välineitä

Kirkko (sosiaali)eettisenä toimijana

1) paikallisyhteisössä

2) Suomessa

3) globaalisti

Kirkko sosiaalieettisenä toimijana

YLE

- Saako kirkkoon kuulumatonkin kirkkohäät. Kirkolliskokous ei pystynyt päättämään asiasta vaan palautti asian valmisteluun. 11.5.2023 <https://yle.fi/a/74-20031413>
- Tampereen seurakuntayhtymä ei vedä salkoihin sateenkaarilippuja homofobian vastaisena päivänä eikä ihmisoikeuksien päivänä 27.4.2023 <https://yle.fi/a/74-20029113>
- Oulun seurakuntien Walk in -terapiaa on nuorille jatkossa tarjolla keskustan lisäksi myös Kaakkurissa 22.3.2023 <https://yle.fi/a/74-20023467>

Kirkko sosiaalieettisenä toimijana

MTV

- Ulkoministeriö perii Kirkon ulkomaanavulta takaisin 50 000 euroa Somalia-hankkeesta 20.4.2023 <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/ulkoministerio-perii-kirkon-ulkomaanavulta-takaisin-50-000-euroa-somalia-hankkeesta/8680354#gs.y2ygs9>
- USU: Naisia nyt yli puolet seurakuntien papistosta – moni joutuu yhä epäasiallisen kohtelun kohteeksi 8.3.2023 <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/usu-naisia-nyt-yli-puolet-seurakuntien-papistosta-moni-joutuu-yha-epaasiallisen-kohtelun-kohteeksi/8648984#gs.y2yjpa>
- Kirkosta eronneiden määrä nousi edellisvuodesta – lukema kaikkien aikojen kolmanneksi suurin 2.2.2023 <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/kirkosta-eronneiden-maara-nousi-edellisvuodesta-lukema-kaikkien-aikojen-kolmanneksi-suurin/8625006#gs.y2ypve>

Kirkko sosiaalieettisenä toimijana

HS

- Oikeus: Kirkon tiloissa Espoossa saa viettää sateenkaarihäitä 19.4.2023
<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000009529571.html>
- ”Jumala ei kuulu toimenkuvaamme,” koska uskovaiseksi leimaantuminen on vaarallista. Uskonnonvapaudelle uhkaa käydä kohta kuin sananvapaudelle 26.2.2023
<https://www.hs.fi/sunnuntai/art-2000009405707.html>
- Lehti: Pappi oli toistuvasti humalassa hautajaisissa – Suntio joutui soittamaan poliisit paikalle 13.2.2023 <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000009390269.html>

Chat GPT

- Kirkko on historiallisesti toiminut merkittävänä sosiaalieettisenä toimijana yhteiskunnassa. Se on pyrkinyt edistämään oikeudenmukaisuutta, lähimmäisenrakkautta ja yhteisvastuuta. Kirkon sosiaalieettinen toiminta perustuu uskonnollisiin periaatteisiin ja eettisiin arvoihin.

Epäsuhta?

- Mikä on totuudenmukainen kuva kirkon sosiaalieettisestä toiminnasta?
- Kuka ja mikä kirkko on?
- Mitä kirkko tekee ja mitä sen pitäisi tehdä?

Kristinuskon eettinen perinne

- Mitä kristinuskon eettiseen perinteeseen kuuluu?

Kristinuskon eettinen perinne

- 10 käskyä
- Vuorisaarna
- Rakkauden kaksoiskäsky
- Kultainen sääntö
- Lähimmäisen rakkauden periaate
- Huoneentaulujen etiikka
- Luonnollisen lain etiikka
- Regimenttioppi
- Kansalaismoraali

Kristinuskon eettinen perinne

- Kristillinen etiikka
 - Ei ole selvärajainen kokonaisuus
 - Ei ole moraaliteoria
 - Koostuu monenlaisista, keskenään jännitteisistä aineksista
 - On muotoutunut ja muuttunut historian kuluessa suhteessa aikaan ja ympäristöön

Oppi ja etiikka: miksi olla moraalinen

- Mikä motivoi ja velvoittaa moraalin mukaiseen toimintaan?

Oppi ja etiikka: miksi olla moraalinen

- Lain kolme käyttöä
 - Ihminen ymmärtää moraalin velvoitukset luomisen perusteella.
 - Laki vaatii , ahdistaa ja osoittaa syntiseksi.
 - Vain kristityillä on oikea tieto ja oikea motivaatio toimia moraalisesti.

Paradokseja

- Hyvä (=kunnollinen) elämä on kristillisen vaelluksen tunnusmerkki.
- Hyvät työt eivät pelasta, mutta niitä pitää silti tehdä.
- Synti estää moraalisen edistymisen.
- Kirkko esiintyy moraalin asiantuntijana yhteiskunnassa.
- Kirkon ei pidä korostaa eettisiä näkökohtia, koska se menettää erityislaatunsa.
 - Moraali on sivuasia pelastuksen ja ikuisen elämän rinnalla.

Paradokseja

- Kirkko ja aktiiviset kristityt ovat toimineet suunnannäyttäjänä ja edelläkävijänä lukemattomissa kysymyksissä.
 - Sairaanhoido, köyhäinapu, kansanopetus, vammaisten asema, kansainvälinen vastuu, ihmisoikeudet jne.
- Kirkko on liittoutunut vallanpitäjien kanssa on toiminut sortokoneiston osana.
 - Kohteena erityisesti kunnollisuuden ihanteen suhteen vääränlaiset ihmiset ja systeemin kyseenalaistajat

Moraaliresurssit

- Millaisia moraaliresursseja kirkolla on tarjota?

Moraaliresurssit

Mitä moraaliresursseihin sisältyy ja miten niitä voisi hyödyntää?

- 1) Kasteen lupauksen varassa Kristuksen opetuslapsena maailmassa
- 2) Syntisenä ja armahdettuna langenneessa maailmassa: parannus ja kilvoitus
- 3) Aikuinen kristillisuus: työ ja toiminta kutsumuksen toteuttamisena arjessa
- 4) Jeesuksen ohjelma: Lk 4: 16-30

Mitä pitäisi ja mitä voimme tehdä